

کارگزاران دولت اسلامی برای مردم اعتبار عقلی قابل باشند / روابط بین المللی دولت اسلامی بر مبنای همزیستی مسالمت آمیز است

یک محقق، پژوهشگر و استاد دانشگاه مهم ترین اصل در روابط بین الملل را در دولت اسلامی، «لا تظلمون و لا تظلمون» دانست...

محقق، پژوهشگر و استاد دانشگاه مهم ترین اصل در روابط بین الملل را در دولت اسلامی، «لا تظلمون و لا تظلمون» دانست و گفت: دولت اسلامی نه در پی ظلم به دیگران است و نه حاضر می شود، زیر بار ظلم دیگران رود. سیاست کلی نظام اسلامی از نظر داخلی بر مردم سالاری استوار است. با نگاهی به سیره پیامبر اکرم (ص) می توان گفت هیچ رهبری در جهان به اندازه پیامبر اسلام به افکار عمومی احترام نمی گذاشت. کارگزاران دولت اسلامی باید روش پیامبر را در رفتار با مردم داشته باشند یعنی آنها را باور داشته و برایشان اعتبار عقلی و فکری قابل باشند.

حجت الاسلام والمسلمین دکتر محمد ابراهیمی در گفت و گو با خبرنگار شفقنا (پایگاه بین المللی همکاری های خبری شیعه)، با بیان اینکه موضوع کارگزاران و اداره نظام اسلامی در دوران امیرالمومنین (ع) برگرفته از سیره پیامبر گرامی اسلام و سفارشات قرآن کریم است، اظهار کرد: حضرت علی (ع)، حتی پس از وفات پیامبر (ص)، خود را برای ایشان، همان سربازی می دانست که در زمان حیات پیامبر بود یعنی امیرالمومنین (ع) همان گونه که در تمام دوران زندگی از دوران طفولیت خود تا زمان وفات پیامبر اکرم (ص)، برای دفاع از اسلام و پیامبر (ص) تلاش کردند، تا پایان عمر خود نیز همین روش را داشتند. امیرالمومنین (ع) در حقیقت می خواست جامعه اسلامی را به نظام دوران پیامبر اکرم بازگرداند بنابراین برای آشنایی با سیاست اجتماعی-سیاسی داخلی و بین المللی ایشان باید به سیره پیامبر اکرم توجه کرد.

موضع پیامبر (ص) همزیستی مسالمت آمیز بوده است

او با اشاره به آیه 64 سوره آل عمران «قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ»؛ گفت: پیامبر اکرم (ص) در روابط خارجی، اصول کلی نظام را براساس این آیه بیان می کند. برخی تصور می کنند پیامبر (ص) با ملل مختلف، مشرکان یا اهل کتاب در قالب جنگ رو به رو شده و برای مسلمان شدن آنها جهاد ابتدایی و جهاد تهاجمی داشته است، در صورتی که برعکس این تصور، قرآن کریم به صراحت هر چه تمام تر، چه در این آیه چه در آیات بسیار دیگر، موضع پیامبر را موضع همزیستی مسالمت آمیز معرفی می کند. این آیه شریفه در متن نامه پیامبر به قیصر روم نیز به کار رفته است.

این استاد حوزه و دانشگاه با تاکید بر اینکه در آیه مورد اشاره، هیچ گاه سخن از این نیست که به شرط مسلمان شدن، مسلمانان با شما همزیستی دارند، تصریح کرد: تمام سخن این است که اسلام از اهل کتاب می خواهد مسلمانان را به عنوان يك جامعه مستقل با اعتقاد خاص خود، تحمل کنند یعنی آزادی و احترام عقیدتی برای مسلمانان قابل باشند. این است که می فرماید «لا تظلمون»؛ ای اهل کتاب، ما شما را به یک اصل مشترک دعوت می کنیم و آن این است که غیر از خدا را نپرستیم و کسی را شریک او قرار ندهیم و هیچ یک از ما دیگری را به خدایی نگیرد. همه پیامبران فرستاده الله بوده اند پس همه ادیان الهی در کلمه الله با هم مشترکند، بیایید خدا را بپرستیم، برای او شریک قرار ندهیم و سرنوشت خود را به خدا واگذاریم. یهودی، مسیحی و مسلمان هر کدام با آیین خود، خدا را بپرستند و با همدیگر تعامل و همکاری داشته باشند.

دولت اسلامی نه در پی ظلم به دیگران است و نه زیر بار ظلم دیگران می رود

او افزود: در ادامه آیه، به این مضمون گفته می شود که اگر آنها نپذیرفتند و حاضر نشدند به مسلمانان ها آزادی عقیده دهند، خودتان داور باشید و شهادت دهید که مسلمانان با کسی مشکلی ندارند بنابراین در روابط بین الملل، اصل، «لا تظلمون و لا تظلمون»؛ است یعنی دولت اسلامی نه در پی ظلم به دیگران است و نه حاضر می شود، زیر بار ظلم دیگران رود. این اصل، مهم ترین اصل در روابط بین الملل است.

سیاست کلی نظام اسلامی از نظر داخلی بر مردم سالاری استوار است

ابراهیمی با بیان اینکه سیاست کلی نظام اسلامی از نظر داخلی بر مردم سالاری استوار است، اظهار کرد: با نگاهی به سیره پیامبر اکرم می توان گفت هیچ رهبری در جهان به اندازه پیامبر اسلام به افکار عمومی احترام نمی گذاشت و در هیچ کجا گزارشی از تحکم در زندگی پیامبر اکرم (ص) نقل نشده است. پیامبر اکرم (ص) تا اندازه ای به افکار عمومی احترام می گذاشت که منافقان و مخالفان او این صفت را به عنوان عیب ایشان متذکر می شدند. در سوره توبه در وصف منافقان گفته می شود «و منهم الذین یؤذون

النبي و يقولون هو اذن...“ برخي منافقان آنهايي هستند كه پيامبر را با اين جمله مي آزارند و مي گویند پیغمبر گوش، است.

او ادامه داد: اینکه پیغمبر(ص) گوش است یعنی ایشان اراده ای از خود ندارد و اطرافیان ایشان تصمیم گیرنده هستند، هر چه یاران او رای می دهند را انجام می دهد و اجرا می کند. تصور آنها بر این بود که رهبر موفق آن است که بگوید “171#“ من این را می گویم و هیچ کسی حق ندارد حرفی روی حرف من بزند“. این افراد با این تفکر، مشاهده می کردند پیامبر(ص) به شدت به افکار عمومی وابسته است، بنای دیکتاتوری ندارد و این را به عنوان یک ایراد بر پیغمبر عنوان می کردند و می گفتند پیغمبر، گوش است. قرآن کریم بعد از نقل قول آنها، این صفت پیامبر را نفی نمی کند اما می گوید “171#“ قل اذن خیر لکم“، اگر پیغمبر، گوش است به عنوان رهبر برای شما بهتر است. این جمله به این معناست که از هر کسی صفتی پسندیده است و از رهبر در منطق اسلامی، گوش بودن پسندیده است.

این محقق و پژوهشگر با بیان اینکه گوش بودن یعنی مردم را باور داشته و برای آنها اعتبار عقلي و فكري قابل باشد، تصریح کرد: قرآن کریم پس از اینکه گوش بودن پیغمبر(ص) را تایید می کند، گوش بودن رهبر را صفت مدح می داند و نه ذم. گوش بودن، دیکتاتور نبودن و تحکم نکردن پیامبر(ص) دو دلیل دارد. علت اول این است که به خداوند باور دارد و چون او به پیغمبر اجازه دیکتاتوری نداده است، ایشان حاضر به دیکتاتوری نیست. در قرآن به پیامبر(ص) گفته شده است که “171#“ فَيَمَّا رَحْمَةً مِنَ اللَّهِ لِيُنزِلَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ“، این یکی از بزرگترین الطاف الهی نسبت به توست که تو را انعطاف پذیر و ملین قرار داده است.

کارگزاران دولت اسلامی باید روش پیامبر را در رفتار با مردم داشته باشند

او ملین بودن را به معنای انعطاف پذیر بودن و دیکتاتور نبودن دانست و افزود: مفهوم آیه مورد اشاره این است که اگر پیامبر، انسانی سنگدل و دیکتاتور بود، مردم اطراف او جمع نمی شدند یعنی رمز موفقیت پیامبر اکرم(ص)، مردمی بودن ایشان است. مردمی بودن پیامبر تا اندازه ای است که در مورد ایشان تغییر دیدگاه به وجود آورده بود. کارگزاران دولتی در نظام اسلامی نیز حتما باید همین سیره و روش را داشته باشند، همان گونه که امام راحل (ره) فرمود، معیار، ملت هستند و در هیچ کجا در برابر افکار عمومی نایستاد و طبق اذعان خود ایشان در موارد مختلفی برخلاف نظر خود و با نظر اکثریت موافقت می کردند. مثال های متعدد از رفتار امام در این زمینه به این معناست که ایشان معیار را رای مردم می دانستند. در قرآن نیز همین گفته شده است که “171#“ وشاورهم في الامر“، بنابراین مشورت با مردم و تایید کردن رای اکثریت، شیوه پیغمبر اکرم(ص) است.

ابراهیمی با بیان اینکه علت دوم دیکتاتور نبودن پیامبر(ص)، باور ایشان به مومنان است، گفت: پیامبر معتقد است که مردم مسایل بسیاری را درک می کنند و لازم نیست برای اداره جامعه، با تحمیل عقیده مردم را به خیر رساند. جامعه باید از طریق مسیری که خود مردم درک می کنند و به آن رای می دهند اداره شود. “171#“ اذن خیر لکم“، بلیغ ترین تعبیر در قرآن کریم برای مردم سالاری و دموکراسی است.